

BİRLEŞİK KRALLIK'IN TERÖRİZMLE MÜCADELESİNDE YASAL DÜZENLEMELERİN SONUÇLARI*

Kazim Murat ÖZKAN** Ömer Furkan DEMİRÇİ***

Öz

Terörizm; ideolojisi, stratejisi, yöntemi, güdüleyici etkenleri, eylem ve saldırıları; zamana, mekâna ve kuvvetine göre değişiklik gösterse de daima güvenlik için bir tehdit olmuştur. Güvenliğin sağlanması ve istikrarın devamlılığı için askerî, ekonomik, toplumsal ve siyasi alan başta olmak üzere her alanda tedbirler alınmalı, terörizmin nedenleri ortadan kaldırılmalı ve terör örgütlerinin faaliyetleri etkisiz hâle getirilmelidir.

Terörizmle mücadele edebilmek için devletler, değişik stratejiler uygulamakta ve düzenlemeler yapmaktadır. Bu kapsamda; geniş bir ayaklanmayla ve terörizmle mücadele deneyimine sahip Birleşik Krallık 11 Eylül 2001 terör saldırısı sonrasında terörizmle mücadele stratejisinde köklü düzenlemeler yapmıştır. Birleşik Krallık'ın söz konusu düzenlemeler ile proaktif yaklaşım sergilediği, tedbirler geliştirdiği ve diğer devletlerin terörizmle mücadele stratejilerini etkilediği görülmektedir. Bu çalışmada Birleşik Krallık'ın terörizmle mücadele için yaptığı düzenlemeler analiz edilerek, terörizme karşı aldığı tedbirlerin, etkisinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Birleşik Krallık'ın 11 Eylül 2001 saldırıları öncesi ve sonrası süreçte, terörizmle mücadele için yaptığı düzenlemeler belirtilerek karşılaştırmalı analiz yöntemi uygulanmıştır. Veriler, belge incelemesi ile elde edilmiştir. Sonuçta demokrasilerde; tehditlere karşı koymak için gerekli yasal yetkilere sahip olunması ve bunların uygun ve orantılı kullanılması temelinde, güvenlik ve temel özgürlükler arasında denge kurulması gerektiği vurgulanmaktadır.

Makalenin Türü: Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler: Birleşik Krallık, Terörizm, Terörizmle Mücadele, Yasal Düzenleme.

JEL Kodları: F50, F51, F52

Yazarın Notu: Bu çalışma bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır. Bu çalışmada etik kurul izni veya yasal/özel izin gerektirecek bir içerik bulunmamaktadır. Çalışma ile ilgili herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığı SAVSAD Savunma ve Savaş Araştırmaları Dergisine yazar imzaları ile beyan edilmiştir.

* Bu çalışma; "Birleşik Krallık'ın Terörizmle Mücadele Stratejisinin 11 Eylül 2001 Saldırıları Öncesi ve Sonrasının Karşılaştırmalı Analizi" Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Güvenlik ve Terörizm programı doktora tezi, Ankara, 2020'den üretilmiştir.

** Dr., kazim.murat.ozkan@gmail.com , ORCID 0000-0001-6206-3224

*** Arş. Gör., Millî Savunma Üniversitesi, Kara Harp Okulu Dekanlığı, Askerî Bilimler Bölümü, ofdemirci@kho.msu.edu.tr, ORCID 0000-0003-4629-3075

Geliş Tarihi/ Arrived : 21.05.2021

Kabul Tarihi/ Accepted : 27.11.2021

The Consequences of Legal Regulations in the United Kingdom's Counter-Terrorism

Abstract

Terrorism has always been a threat to the security with its strategies, methods, motivational factors, and attacks. In order to ensure security and maintain stability, measures should be taken in all fields. The causes of terrorism, especially in military, economic, social, and political areas, should be eliminated, and the activities of terrorist organizations should be neutralized.

To combat terrorism, states adopt different strategies and regulations. In this context; The United Kingdom, made fundamental rearrangements in their counterterrorism strategies after the 9/11 attacks. It is seen that, with the new regulations, the United Kingdom has showed a proactive approach, developed measures, and affected the counterterrorism strategies of the other countries. In this study, it is aimed to reveal the effects of the measures taken by analyzing the regulations made by the United Kingdom. The comparative analysis method is applied by pointing out the regulations made by the United Kingdom before and after the 9/11 attacks. The data were obtained by document analysis. In consequence, it is emphasized that in democracies; a fine line between security and fundamental freedoms must be threaded on the basis of having the necessary legal powers to counter threats and to ensure their appropriate and proportionate use.

Article Type: Research article

Key Words: United Kingdom, Terrorism, Counter Terrorism, Legal regulation.

JEL Codes: F50, F51, F52

Authors' Note: This study has been prepared in accordance with scientific research and ethical rules. In this study, there is no content that requires ethics committee permission or legal/special permission. We, as the authors of the article, signed our declaration certifying that there was no conflict of interest within the article preparation process.

GİRİŞ

Günümüzde terörizm ve terörizmle mücadele önemini korumaktadır. Demokratik esaslar temelinde bir yönetime sahip devletler için en büyük terör tehditlerinden birisi de devlet dışı aktörler ve örgütler tarafından demokratik yönetimi yıkmaya, etkisiz kılmaya veya kendi gündemlerini dayatmaya çalışılmasıdır. Hedef olan ülkeler bu tehditle mücadele ederken, hedefte olmayan veyahut terör eylemlerinden herhangi bir zarar görmeyen ülkeler ve toplumlar ise yakın gelecekte kendilerine de yönelecek bu tehditle ilgili yeterli öngöründe bulunmakta yetersiz kalmaktadır. Terörizmi güdüleyen husus, devletlerin ve kurumların yönetme yeteneğini etkileyebilme olanağıdır. Bunun yanında; silah, patlayıcı madde, teknolojik, mali ve lojistik destek sağlama ile siyasi, ekonomik ve sosyal değişim için şiddetin kullanılması, şiddetin teşvik edilmesi ve korku yaratma gerçeği dikkate alındığında, terörizm güvenlik için sorun olmaya devam edecektir.

Terörizme karşı alınan tedbirler; demokrasiden otoriter yönetimlere kadar, hatta demokrasilerde bile izlenen ideolojiye göre değişiklik göstermektedir. Otokrasiler ve totaliter rejimler; yönetimlerine karşı

muhalefet yapılmasına izin vermemenin yanında, terörizmle mücadelede tedbir alınırken kendilerini hukuki ve insani herhangi bir kural ile kısıtlamaz iken, çoğulcu demokrasilerde hukuksal kuralların esas olması, terörizmle mücadelede sorun yaratabilmektedir (Wilkinson, 1974, s. 136).

Terörizmle mücadele; kolluk kuvvetleri ile alınacak tedbirlerin yanında, sosyal, eğitim, kültürel, dinî, ekonomik ve hukuksal tedbirlerin alınmasını da gerekli kılmaktadır (Aydın, 2000, s. 35). Terörizmi ve terör saldırı ve eylemlerini önleyici bazı tedbirlerin alınması birey ve toplum katında temel hak özgürlüklerin kısıtlanmasına neden olduğu acı bir gerçektir (Aydın, 2000, s. 37). Güvenliğin sağlanması ve istikrarın korunması ile terörizmle mücadele etmek için gerekli olduğuna inanılan tedbirlerin alınmasında hukukun üstünlüğüne, insan haklarına saygı gibi değerler arasında bir denge kurulmalıdır. Güvenlik ve özgürlükleri değiş tokuş yapılacak değerler olarak görmenin neden olabileceği yanlışlık ve çarpıtma riski yerine, demokraside kurulması gereken ince bir denge ile her ikisine de yer verilebilir (Donohue, 2008, s. 3-4). Güvenlik önlemleri uygun bir şekilde yasalaştırıldığı takdirde, temel hakların korunması da mümkün olabilir.

Devletler, güvenliklerine yönelik tehditlerden biri olan terörizmle mücadele edebilmek için toplumsal, ekonomik, hukuksal, siyasi, kültürel değerler, coğrafi konum, eğitim gibi sahip olduğu etkenlerle birlikte güvenlik ve kolluk kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetlerini de dikkate alarak belirlediği değişik yöntem ve stratejiyi izleyebilirler.

Birleşik Krallık'ın temel özelliği; yüzyıllar boyunca gelişen ve toplumu tarafından benimsenen; hukukun üstünlüğü, demokrasi, bireysel özgürlük, farklı din ve inançlara karşılıklı saygı ve hoşgörü anlayışını içeren temel değerlere dayanan bir toplumsal yaşama sahip olmasıdır (Counter-Extremism Strategy, 2015, s. 9). Bunun yanında, güvenliğini sağlama ve istikrarının devamlılığı için terörizme karşı aldığı tedbirler kapsamında temel değerlerini koruma veya bazılarından vazgeçme durumunda ise toplumsal desteği sağlayabilmiştir (Landman, 2007, s. 89).

Bu çalışmada; Birleşik Krallık'ın 11 Eylül 2001 saldırıları öncesinde ve sonrasındaki süreçte terörizmle mücadele için yaptığı düzenlemeler, Avrupa Birliği (AB)'nden ayrılmanın etkileri analiz edilmekte ve sonuç olarak demokratik temel değerlerle desteklenen, güvenli ve istikrarlı bir toplum yaşamı hedefi ortaya konmaktadır.

Birleşik Krallık'ın 11 Eylül 2001 Saldırıları Öncesi Terörizmle Mücadele Süreci

Milliyetçi İrlandalılar tarafından, Clerkenwell Hapishanesinde bulunan arkadaşlarının serbest bırakılması için Londra'da 14 Eylül 1867 tarihinde gerçekleştirilen patlama, 1883 ile 1885 yılları arasında bombalı saldırılar (Hewitt, 2011, s. 9), Birleşik Krallık'ın siyasi şiddet içeren terörizm geçmişine sahip olduğunu göstermektedir. Kuzey İrlanda'da siyasi şiddet nedeniyle; 1813 ve 1907 yılları arasında 68 kişi, 1920-1922 yılları arasında 428 kişi ölmüş ve 1.766 kişi yaralanmıştır. Şiddetin artmasını önlemek, şiddeti engellemek ve şiddet yaratan unsurları ortadan kaldırmak amacıyla 1922 tarihli Özel Yetkiler Yasası (Special Powers Act-SPA) kabul edilerek, sokağa çıkma yasağı, tutuklama ve gözaltına alma, toplantı ve gösterilerin yasaklanması, sansür uygulama, üniforma giyilmemesi, araç ve silah kullanma konularında yetkilendirme yapılarak, mahkeme sistemi değiştirilmiştir (Donohue, 2001, s. xix). Kuzey İrlanda'da meydana gelen olayların önlenmesine yönelik olarak 1928'e kadar değişik tarihlerde yenilenen Özel Yetkiler Yasası (SPA), 1933'te kalıcı hâle getirildi. Yasa'nın içerdiği bazı hükümler özellikle insan hakları açısından sorun olarak görülmüş ve 1973 yılında yürürlüğe konulan Kuzey İrlanda Acil Durum Hükümleri Yasası [Northern Ireland (Emergency Provisions) Act-EPA 1973] ile kaldırılmıştır.

Bireylerin ve devletlerin konumlarına, düşüncelerine, kişisel veya millî çıkarlarına göre "Doğru-yanlış, haklı-haksız, suçlu-suçsuz" kavramları her an anlam değiştirebilir (Türkiye Barolar Birliği, 2006, s. XII). Bu anlayışla, terörizm, terör kavramlarının hukuksal tanımının bilinmesi ile ekonomik, sosyal, toplumsal, etnik, siyasi ve uluslararası gibi değişik boyutlara sahip karmaşık ve taraflı niteliklerin yanında, siyasi görüşlere ve politik önceliklere sahip olunması neyin, ne zaman terör olduğu sorununu ortadan kaldıracaktır.

Kuzey İrlanda'daki çatışma ve özellikle İRA'nın oluşturduğu tehdit nedeniyle; 1973 yılında yürürlüğe konulan 1973 tarihli Acil Durum Hükümleri (EPA) [Northern Ireland (Emergency Provisions) Act 1973, 1973] Md. 28'de ve Britanya'ya yönelik terör tehdidine karşı yürürlüğe konulan 1974 tarihli Terörizmin Önlenmesi (Geçici Hükümler) Yasası [Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act-PTA 1974, 1974] Md.9'da terör "Halkta veya halkın bir kısmında korku yaratmak veya siyasi amaçlar için şiddet kullanımı" olarak tanımlanmaktadır.

Birleşik Krallık'ta, terörizmin tek bir tanımlamasını yapmaya yönelik girişimler; emekli yargıç ve Birleşik Krallık'ın terörizme karşı

yasalarını incelemekle görevlendirilen Berwick Lordu Lloyd'un Terörizmle Mücadele Hakkında Araştırma Raporu'nda, terörizmle mücadelede kalıcı bir mevzuatın gerekli olduğunu belirtmesine dayanmaktadır (Inquiry into Legislation Against Terrorism 1996, 2020). Lord Carlile'nin 2007 yılında hazırladığı Terörizmin Tanımı (The Definition of Terrorism) Raporu'nda, Lord Lloyd'un terörizm için "Siyasi, sosyal veya ideolojik hedeflere ulaşmak amacıyla; hükûmeti, halkı veya halkın bir bölümünü zorlamak, korkutmak için kişilere veya mülklere karşı şiddet kullanmak veya şiddet kullanma ile tehdit etmek" tanımının kullanılmasını önerdiği belirtilmektedir (Lord Carlile, 2007, s. 3).

Terörizm Yasası (TACT 2000) (Terrorism Act 2000, 2020) ile Birleşik Krallık Parlamentosu tarafından yıllık olarak yenilenen Acil Durum Hükümleri (EPA) ile Terörizmin Önlenmesi Yasası (PTA)'nın bazı hükümlerinde değişiklikler yapılarak kalıcı hâle getirilmekte ve Acil Durum Hükümleri (EPA)'nin Kuzey İrlanda sorununa bağlı hükümlerin, her türlü terörizm için geçerli olması sağlanmaktadır. Bu şekilde; olağanüstü durumları ölçüt alan "acil durum" kavramı normalleştirilmekte, bireylerin özgürlükleri ve hakları üzerinde etkiler yaratarak, esasen daimî bir olağanüstü hâl durumu yaratılmaktadır.

TACT 2000 ile daha geniş terörizm tanımının kabul edildiği görülmektedir. Yasanın birinci bölümünde yer alan terörizm tanımına göre üç unsurun bir arada bulunması hâlinde bir eylemin "terör eylemi" olacağı şeklinde düzenlemeye yer verilmektedir. Bir fiilin (veya tehdidin) terörizm olabilmesi için fiilin veya tehdidin ağır şiddet ihtiva etmesi, mülkiyete ağır zarar vermesi ve hayati tehlike oluşturacak, sağlık ve güvenlik bakımından ciddi risk ortaya çıkaracak veya bir elektronik sisteme zarar verici nitelikli olması gerekmektedir. Bu saldırılarda seçilen hedef, bir hükûmeti veya uluslararası bir örgütü etkilemek için halkı veya halkın bir kısmını korkutmak için tasarlanmış; fiil veya fiiller siyasi, dinî, ırki veya ideolojik bir etkenle işlenmiş olmalıdır (Bozbayındır, 2017). TACT 2000; terörizmin geniş bir tanımı yapılarak, Birleşik Krallık'ın ulusal ve uluslararası terörizmle mücadele tedbirleri almasına imkân vermiştir (McGiverin, 2008, s. 270).

TACT 2000; kapsayıcı terör tanımının yanı sıra uygulama sınırları oldukça geniş suç örnekleri de ihtiva etmektedir. Örneğin; 38B maddesi terör eylemini gerçekleştiren şahısların yakalanması, kovuşturulması ve mahkûm edilmesine, terör eyleminin hazırlanması veya kışkırtılmasını önlemeye yardımcı olabilecek bilgilere sahip olan kişilerin bu bilgileri ilgili kurumlara iletmesi için zorlayıcı cezai önlem getirmektedir. 41. maddesi polisin terörist olduğundan şüphelenilen şahsı tutuklaması, 43. ve 43A

maddeleri ise polisin şüpheli gördüğü şahsı ve aracı durdurarak arayabilmesiyle ilgili hükümleri belirtmektedir. 54. madde ile Birleşik Krallık içinde veya dışında; ateşli silahlar, patlayıcılar ve radyoaktif maddeler veya silahlarla ilgili olarak cezai durum belirtilmektedir. 58. madde ise terör eyleminin hazırlanmasında veya icrasında kullanılacak her türlü bilginin toplaması, bulundurulması, kaydedilmesi veya bu tür bilgileri içeren bir belge ya da kayda sahip olunmasını yasaklamakta ve 15 yıla kadar hapis cezası verilmesi hükümlerini içermektedir. İkinci bölümünde, terör örgütlerinin desteklenmesi, üye olunması, bu örgütlerin desteklendiğine dair makul şüpheyi uyandırabilecek kıyafet giymenin veya nişanlar takmanın da suç olduğunu belirten hükümler bulunmaktadır.

Yasa'nın "Liman ve Sınır Kontrolü (Port and Border Controls)" hükümleri ile sınırdan veya sınır bölgesinden geçen herhangi bir kişinin durdurulmasına ve sorgulanmasına, gerektiğinde gözaltına alınmasına ve aranmasına izin verilmektedir (Terrorism Act 2000, Port and Border Controls, 2020).

Birleşik Krallık; sadece yurt içinde değil aynı zamanda yurt dışında daha etkili terörizmle mücadele önlemleri almak ve bu önlemlerin devamlılığını sağlayabilmek için başta yabancı kökenli terör örgütleri olmak üzere, terör örgütlerinin ve teröristlerin yeteneklerini, destek yapılarını ve güdülenmeyi sağlayan etkenlerini, yakından ve sürekli olarak takip etmeyi hedeflemektedir. Bu anlayışla, istihbarat çalışmalarına gün geçtikçe daha fazla önem verilmektedir. TACT 2000'in "Yasaklı Organizasyonlar (Proscribed Organisations) bölümünde ise terörizmle ilişkili olduğu belirlenerek yasaklanan örgütlerin listesi bulunmaktadır. Yasanın kabul edildiği 20 Temmuz 2000 tarihi itibarıyla 14 terör örgütü yasaklı iken, bu liste sürekli olarak güncellenmektedir ve 16 Temmuz 2021 tarihi itibarıyla listesi EK'te belirtilen uluslararası 77 terör örgütüne ve Kuzey İrlanda'nın özel yasaları uyarınca 14 örgüte yasak getirilmiştir (Proscribed Terrorist Organisations, 2021).

Birleşik Krallık'ı meşgul eden Kuzey İrlanda sorunu ile ilgili çatışmayı sonlandıran Belfast Anlaşması, 10 Nisan 1998 tarihinde imzalanmıştır (The Belfast Agreement, 1998). Belfast Anlaşması; Kuzey İrlanda sorununda güç paylaşımına odaklanan bir çerçevede siyasi çözüm sağlamakta, Kuzey İrlanda'nın Birleşik Krallık'ın bir parçası olduğunu teyit ederken hem Kuzey İrlanda hem de İrlanda Cumhuriyeti'nde çoğunluk tarafından desteklenmesi hâlinde Kuzey İrlanda ile İrlanda'nın birleşebilmesini öngörmektedir (Landow ve Sergie, 2020). Ayrıca, Birleşik Krallık ile İrlanda Cumhuriyeti sınırının askerden arındırılması ile sınırdan geçiş esasları bu anlaşma kapsamında düzenlenmektedir.

Birleşik Krallık'ın 11 Eylül 2001 Saldırıları Sonrasında Terörizme Karşı Yaptığı Düzenlemeler

20. yüzyılın ikinci yarısında terörizme karşı uluslararası ilgi; siyaset, ulusal güvenlik ve uluslararası kurumlarla bağlantılı olarak gösterilirken, terörizmle mücadele yurt içi tedbirlerin hâkimiyeti altındadır (Fisher, 2015, s. 27). 21. yüzyılda ise teröristler, kendilerini de öldürmekten korkmazken, kitlesel ölümleri ve zarar vermeyi hedeflemektedir. Bu yüzyılın başlarında uluslararası terörizm; 1970'lerde ve 1980'lerin ilk yarısında büyük ölçüde dini istismar eden terörizm ile eşanlamli olarak kullanılırken, Batı toplumu ve değerlerine, Birleşik Krallık özelinde ise Birleşik Krallık değerlerine yönelik bir tehdit olarak algılanmıştır (Lord Carlile, 2007, s. 24).

Tehdit Algılamasına ve Terörizmle Mücadeleye 11 Eylül 2001 Saldırılarının Etkisi

Kuzey İrlanda kaynaklı soruna odaklanan Birleşik Krallık; 11 Eylül 2001 saldırıları öncesinde, uluslararası terör eylemlerinin Birleşik Krallık'ta görülmemesi nedeniyle, yabancı kökenli terör örgütlerinin oluşturduğu tehdidin değerlendirilmesine yeterli dikkati göstermemiştir. Yurt içinde El Kaide bağlantılı veya dini istismar eden yapılanmalara yönelik tedbir alınmasına rağmen, bu terör örgütlerinin diğer ülkelerde bağlantılı oldukları terör unsurlarını desteklemelerine, mali destek sağlamalarına müsamaha göstermiştir (Foley, 2013, s. 246-247). Bunun yanında Birleşik Krallık, dâhil olmadığı sorunlarla ilgili olarak soruna dâhil olan aktörlerin birbirlerine saldırı planlamasında kullanılmıştır (Fisher, 2015, s. 83). Birleşik Krallık'ın söz konusu yaklaşımını; Fransa, Cezayir, Suudi Arabistan, Mısır, Hindistan ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu birçok ülkenin, terör örgütleri olarak gördükleri yapılanmaların, teröristlerin ve sempatanlarının güvenli yer olarak Birleşik Krallık'ta bulunmalarını, resmî veya gayiresmî protesto etmelerinin (Foley, 2013, s. 246-247) önemli olduğu değerlendirilmektedir.

11 Eylül 2001 saldırıları sonrasında, Birleşik Krallık Dışişleri Komitesinde "El Kaide gibi örgütlerden kaynaklanan uluslararası terör tehdidinin Birleşik Krallık'ın çıkarlarını ve güvenliğini etkilediği ve gelecekte Birleşik Krallık'a da yönelik olabileceği...Teröre karşı savaşın, ilk kaçırılan uçak Dünya Ticaret Merkezi'ne çarptığında gerekli hâle geldiği ve savaşa bir kez girildiğinde, şiddetle ve tüm uygun yollarla sürdürülmesi gerektiği" görüşü kabul görmüş (Chin, 2013, s. 36) ve Birleşik Krallık'ın uluslararası terörizmin hedefi olduğu ifade edilmeye başlanmıştır (Makarenko, 2007, s. 37).

Birleşik Krallık'ın güvenlik endişesindeki haklılığı; El Kaide'nin 11 Eylül saldırıları öncesinde Birleşik Krallık'a savaş ilan etmemesine rağmen, Usame bin Ladin'in Birleşik Krallık'ı kast ederek "Bazen ABD'nin önündeydi" ifadesinden anlaşılmaktadır (Scheuer, 2006, s. 263). El Kaide, 2003 yılında Birleşik Krallık'ta eylem yapma kararı almıştır (Neumann ve Evans, 2014, s. 68). Birleşik Krallık, 11 Eylül 2001 saldırıları ve özellikle Londra'da 7 Temmuz 2005'te gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında terörizmle mücadele ile ilgili görevleri bulunan çeşitli bakanlık ve kurumların daha yakın iş birliği ve eşgüdüm içerisinde çalışmaları ve tedbirlerin etkili olarak uygulanabilmesi için yeni düzenlemelere gitmiştir (Cornish, 2007, s. 21).

Kuzey İrlanda sorunununda ise 10 Nisan 1998 tarihinde imzalanan Belfast Anlaşması sonrasında silahlı örgütlerin, silahsızlandırılması sürecinde sorunlar yaşansa da 26 Eylül 2005 itibarıyla, sürecin tamamlandığı açıklanmıştır (Reports and Statements by the Independent International Commission on Decommissioning, 2005). Kuzey İrlanda için bir başka dönüm noktası, İrlanda Cumhuriyet Ordusu (Irish Republican Army-İRA)'nın siyasi uzantısı olarak kabul gören Sinn Fein ve Demokratik Birlikçi Parti (Democratic Unionist Party-DUP) arasında, 5 Şubat 2010 tarihinde imzalanan Hillsborough Anlaşması sonucunda 12 Nisan 2010 tarihi itibarıyla, polis ve adalet yetkileri Kuzey İrlanda Meclisi'ne devredilirken, toplanma ve gösteri hakkı düzenlenmiştir (Hillsborough Castle Agreement, 2010).

Kuzey İrlanda'da alınan tedbirler sonucunda, terör saldırılarında azalma olmuş; 2015'te on altı, 2016'da dört ve 2017'de beş terör eylemine kıyasla 2018'de yalnızca bir terör saldırısı gerçekleşmiştir (Security Situation in Northern Ireland, 2019). Yine de Kuzey İrlanda ile ilgili terörizm tehdit seviyesi, saldırı olasılığı 'oldukça yüksek' olduğu anlamına gelen 'Şiddetli (Severe)' olarak devam etmektedir (Threat Levels, 2020).

Kuzey İrlanda'nın nüfus dağılımında yakın zamana kadar, sayıca Katoliklerden fazla olan Protestanların çoğunun Kuzey İrlanda'nın Birleşik Krallık ile birlikteliğini tercih ettiği bilinmektedir. Ancak, 2011 nüfus sayımında kendisini Protestan olarak tanımlayan nüfusun payı ilk kez %50'nin altına düşmesi nedeniyle, tahminlere göre uzun vadede Katoliklerin çoğunluğu sağlaması beklenmektedir. Bununla birlikte, tüm Katoliklerin Milliyetçi İrlandalı olmadığı göz önüne alındığında, bu eğilimin İrlanda ile birleşme için çoğunluk desteğine ulaşamayacağı düşünülmektedir. (Russell, 2020, s. 3, 7). Bunun yanında, Kuzey İrlanda'ya yönelik güvenlik ve huzuru bozucu tehdit olarak Belfast Anlaşması'na karşı olan unsurların faaliyetlerine devam edeceği görülmektedir. Silahlı örgütlerin varlıklarının

devam etmesi, güvenlik için potansiyel tehdit oluşturmaları anlamına gelmektedir.

Sonuçta Birleşik Krallık'a yönelik olarak; dini istismar eden terörizmin, aşırı sağcı terörizmin ve özellikle Kuzey İrlanda'ya yönelik olarak Kuzey İrlanda sorununun tehdit oluşturduğu (CONTEST, 2018, s. 8) ve terörizm ile aşırılığın yarattığı istikrarsızlığın büyüdüğü (National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review 2015, 2015, s. 15) değerlendirilmektedir.

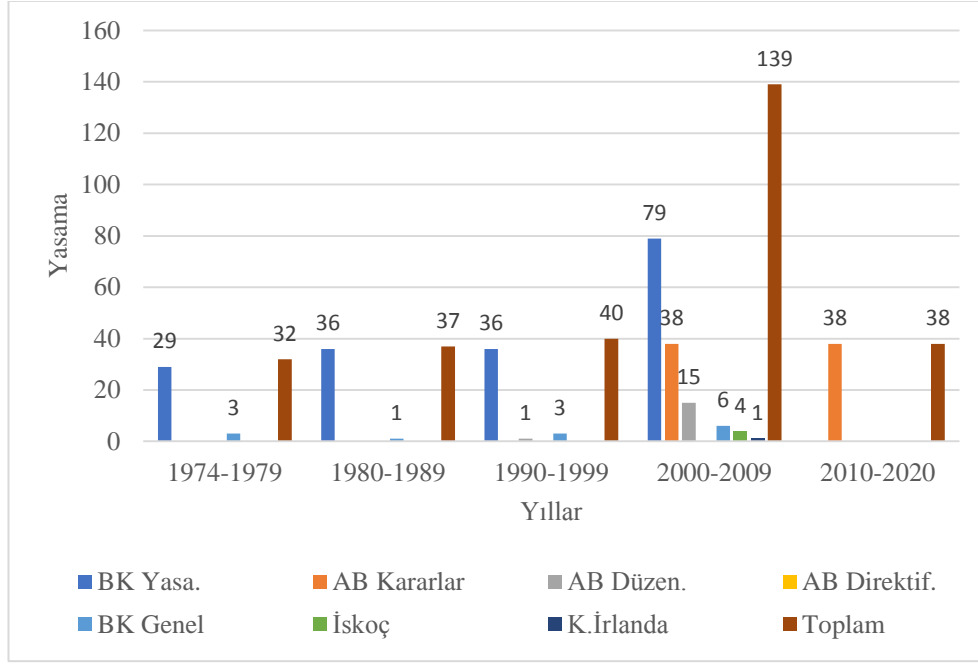
Birleşik Krallık'ın Terörizmle Mücadelesinin Yasalarına Yansıması

Devletlerin birinci kaygısı, fiziksel ve maddi güvenliğin sağlanması ve istikrarın sürekli kılınmasıdır. Bu nedenle, Batı toplumlarında terörizmin neden olduğu korku ve güvensizlik ortamında, özgürlükler üzerinde terörizmle mücadele mevzuatı kolaylıkla oluşturulabilmektedir. Demokrasi ile yönetilen ve toplumun sahip olduğu temel değerlerle güvenliğin sağlanması ve istikrarın devamlılığı için gerekli olan güvenlik önlemleri uygun bir şekilde yasalaştırıldığı takdirde, temel hakların korunmasının da mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

Irak'taki savaşa karşı 15 Şubat 2003 tarihinde dünyada birçok şehirde yapılan protesto gösterileri (Cities Jammed in Worldwide Protest of War in Iraq, 2003) esnasında, Londra'da Birleşik Krallık tarihinin en büyük protesto gösterisi yapılmıştır (Jeffery, 2003). Bunun yanında, BBC tarafından, 2004 yılının Nisan ayında terörizmle mücadele konusunda yapılan ankette; katılanların %62'sinin yabancı terör zanlılarının süresiz olarak gözaltına alınmasını, %63'ünün şüpheli Birleşik Krallık vatandaşlarının gözaltına alınmalarını, %58'inin de terör şüphelileri ile bağlantılı kişilerin de gözaltına alınmasını desteklediği ortaya çıkmıştır. Diğer yandan Londra'da 7 Temmuz 2005'te gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında Ağustos 2005'te yapılan başka bir ankette ise halkın %73'ünün terör saldırılarına karşı güvenliğin artırılması için bazı özgürlüklerden vazgeçilmesini desteklediği, yasaklama, sınır dışı etme ve tutuklama gibi belirli önlemlerin alınmasına verilen desteğin %24 ile %48 arasında değiştiği, %52'sinin terörizmle mücadele kapsamında Birleşik Krallık Parlamentosu kararlarını olumsuz yönde etkileyebilecek yargı denetimine karşı çıktığı tespiti yapılmıştır (Landman, 2007, s. 89). Bu bulgular; Birleşik Krallık halkının güvenliği için tedbir alınmasını desteklerken, ülkelerinin Irak'ta savaşmasını onaylamadığını göstermektedir.

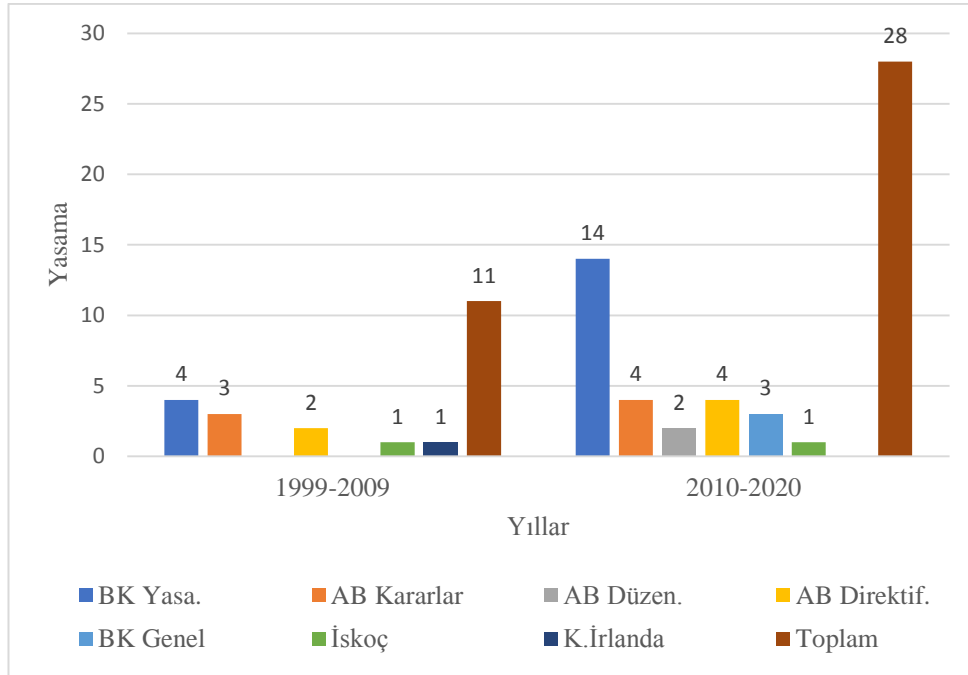
Birleşik Krallık; 1974 tarihli PTA'nın yürürlüğe girmesinden Mayıs 2020 ayı sonuna kadar, terörizmle ilgili 377 [Birleşik Krallık Yasal Belgeleri (229), AB kaynaklı kararlar (76), AB kaynaklı düzenlemeler (47),

Birleşik Krallık Kamu Yasaları (16), İskoçya Yasal Belgeleri (6), Kuzey İrlanda Yasal Kuralları (2), AB kaynaklı direktifler (1)] yasal düzenleme yapmıştır. Bu düzenlemelerin yıllara göre dağılımında, 11 Eylül 2001 ve Londra'da 7 Temmuz 2005'te gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında artış olduğu dikkat çekmektedir. (Şekil 1) (Search Results, 2020a).

Şekil 1: 1974-2020 Yıllarında Başlığında “Terörizm” Geçen Yasal Düzenleme Durumu (*legislation.gov.uk* adresinden alınan verilerle oluşturulmuştur.)

Bunun yanında 1974-2020 yılları arasında teröristlere yönelik 39 yasal düzenleme [Birleşik Krallık Yasaları (18), AB kaynaklı kararlar (8), AB kaynaklı düzenlemeler (1), İngiltere Kamu Genel Yasaları (3), İskoçya Yasal Belgeleri (2), Kuzey İrlanda Yasal Kuralları (1), AB kaynaklı direktifler (6)] yapıldığı belirlenmiştir (Şekil 2) (Search Results, 2020b). Birleşik Krallık mevzuatına bakıldığında; 1974-1999 yılları arasında başlığında “terörist” geçen mevzuatın bulunmadığı, terörizm ve teröristlerle ilgili düzenlemelerin, Belfast Anlaşması ve 11 Eylül 2001 saldırıları sonrasında yoğunlaştığı ve kalıcı hâle geldiği görülmektedir.

Şekil 2: 1974-2020 Yıllarında Başlığında “Terörist” Geçen Yasal Düzenleme Durumu (*legislation.gov.uk adresinden alınan verilerle oluşturulmuştur.*)

11 Eylül 2001 saldırıları öncesi en önemli düzenleme TACT 2000’dir. Birleşik Krallık’ın, 11 Eylül 2001 saldırıları sonrasında, özellikle Kuzey İrlanda ile ilgili terörizme odaklanmak yerine, genel olarak terörizme yönelik bir dizi yasa kabul ettiği ve yasaların zamanlamasında; 11 Eylül 2001 terör saldırıları ve Londra’da 7 Temmuz 2005’te gerçekleştirilen terör saldırıları ile terörizme karşı küresel seviyede verilen mücadelede izlenen politikanın da etkisi olduğu görülmektedir.

11 Eylül 2001 saldırıları sonrasında 2020 yılı sonuna kadar kabul edilen ilgili yasalar aşağıda belirtilmiştir:

- Terörizmle Mücadele, Suç ve Güvenlik Yasası 2001 (Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001)
- Terörizm Yasası 2006 (Terrorism Act 2006)
- Terörizmle Mücadele Kanunu 2008 (Counter-Terrorism Act 2008)
- Terörizmin Önlenmesi ve Soruşturma Önlemleri Yasası 2011 (Terrorism Prevention and Investigation Measures Act 2011)
- Terörizmle Mücadele ve Güvenlik Yasası 2015 (Counter-Terrorism and Security Act 2015)

- Terörizmle Mücadele ve Sınır Güvenliği Yasası 2019 (Counter-Terrorism and Border Security Act 2019)

Bu özel yasalara ek olarak, terör suçlarına karşı ceza hukuku da yaygın olarak kullanılmaktadır.

Toplumsal güvenin sağlanması ve istikrarın muhafazası için alınan tedbirlerin güçlendirdiği ve/veya yeniden yapılandığı kriz anlarında, yeni yasal önlemlerin alınması gerekebilir. Yeni yasaların yarattığı yeni düzen ve toplum üzerindeki etkisi, yasanın konusu ile ilgili yeni yasa yapma ihtiyacını belirler. Hukuksal olarak geliştirilen esaslar ile terörizmle mücadelenin meşruiyeti üzerine olumsuz söylemlerin önüne geçilmesi, bir tür devlet gücü oluşturulması ile mümkün olabilir.

Terörizmle Mücadele, Suç ve Güvenlik Yasası 2001 (Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001)

11 Eylül 2001 saldırılarından iki ay sonra 14 Aralık 2001'de onaylanarak yürürlüğe giren Terörizmle Mücadele, Suç ve Güvenlik Yasası 2001 (Anti-terrorism, Crime and Security Act 2001, 2001) ile terörizmle mücadele için alınan tedbirler kapsamında, terör ve destekleyicilerinin varlıklarının dondurulması, göç ve iltica konusunda yetkilerin genişletilmesi, verilerinin saklanması ve TACT 2000'de değişiklikleri içeren ilave hükümlere yer verilmiştir.

Yasa, terörizmin mali kaynaklarına el konması için hükümler içermekte ve polisi finans kurumlarının kayıtlarına ulaşması hususunda yetkilendirmektedir. Bu yetkilendirme ülkelerin ya da bireylerin Birleşik Krallık'taki varlıklarının dondurulmasına, Birleşik Krallık ekonomisine, vatandaşlarına yönelik tehditlere karşı hızlı önlem alınmasına olanak tanımakta ve kolluk kuvvetleri ve istihbarat servislerine, gümrük ve vergi bilgilerine ulaşma yetkisi vermektedir. Yasa; ulusal güvenliğe tehdit olarak değerlendirilen ve makul bir süre içinde sınır dışı edilemeyen kişilerin tutuklanması, şüpheli bireylerin sığınma taleplerinin değerlendirilmesi ve söz konusu şahısların kimlik bilgileri ve parmak izlerinin on yıl süreyle saklanması esasları ve etnik, dini nedenlerle yapılan ve kamu düzenini bozan saldırı, eylem ve taciz suçlarının cezalarının ağırlaştırılmasını içermektedir.

11 Eylül 2001 saldırılarına yanıt niteliği taşıyan ve çok hızlı bir şekilde kabul edilen Terörizmle Mücadele, Suç ve Güvenlik Yasası, içeriği

ile Birleşik Krallık'ta 500 yıldır uygulanan "habeas corpus"¹ ilkesini yok etmiştir (Fisher, 2015, s. 133).

Terörizm Yasası 2006 (Terrorism Act 2006)

Londra'da 7 Temmuz 2005'te gerçekleştirilen terör saldırıları; Birleşik Krallık'ta terör faaliyetlerinde bulunan terör örgütleri ve teröristlerin; uluslararası bağlantılarını, ideolojilerini, yurt içi ve yurt dışı destek kaynaklarını göstermesinin yanında, özellikle Birleşik Krallık doğumlu bireylerin dini istismar eden terör örgütleri tarafından taraftar/eleman olarak kazanılabildiklerini de ortaya koymuştur (Hoffman, 2014, s. 221). Saldırı sonrasında, zamanın Başbakanı Tony Blair tarafından "oyunun kurallarının değiştiği" belirtilmiş (Jeffery, 2005), MI5 Başkanı Dame Eliza Manningham-Buller'in ise "Hepimizin değer verdiği şeylerin bir miktar erozyona uğraması gerekip gerekmediğine dair bir tartışma yapılması gerekiyor." (Landman, 2007, s. 75) şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. 11 Eylül 2001 saldırıları sonrasında terör saldırılarının tespiti ve önlenmesine yönelik alınan tedbirlere rağmen, terör saldırılarının gerçekleştirilebilmesi, güvenliğin sağlanmasının karşılığı olarak toplumun temel değerlerinin ve özgürlüklerinin kısıtlamasının temel gerekçesi olmuştur.

Söz konusu terör saldırıları sonrasında; saldırılara yanıt olarak kabul edilen Terörizm Yasası 2006 (Terrorism Act 2006, 2006); birey ve toplulukları doğrudan veya dolaylı olarak terör eylemleri yapmaya teşvik eden, terörizmi özendiren ve öven ifadelerin yayınlanmasını suç hâline getirmektedir. Terörizmi teşvik eden veya teröristler için yararlı olabilecek yayınların satışını, başka bir şekilde dağıtımını, edinilmesini, okunmasını, seyredilmesini, dinlenilmesini veya bunlara bakılmasını sağlayan bir hizmetin sunulmasını yasa dışı ve suç kabul etmektedir. Terörizm taktik, teknikleri ve ekipmanları ile silah ve patlayıcılar hakkında, eğitim vermeyi veya almayı, bu tür bir eğitimin verildiği dünyanın herhangi bir yerindeki herhangi bir faaliyete katılmayı suç saymaktadır.

¹ Kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkında temel belge olarak kabul edilen 1679 tarihli Habeas Corpus Yasası (Habeas Corpus Act) ile suçlanan kişinin, hakkında karar verecek merci önünde bizzat hazır bulunmasına ilişkin ilk düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemede; özgürlüğü kısıtlayıcı işleme karşı yargıç denetimi getirilmekte, tutuklamanın yargıç kararı ile olacağı kabul edilmekte ve özgürlüğü kısıtlanan kişinin en kısa sürede yargıç önüne çıkarılması zorunlu hâle getirilmektedir. Söz konusu ilke iki taraflı bir hakkı temsil etmektedir. Bu ilke hem sanığın hakkında karar verecek yargı makamının önüne çıkmayı isteme hakkını hem de yargı makamının, suçlanan kişinin huzuruna çıkarılmasını kişiyi tutan idari makamdan isteme emrini içermektedir (Keskin, 2002, s. 49-50).

Terörizmle Mücadele Kanunu 2008 (Counter-Terrorism Act 2008)

Terörizmle Mücadele Kanunu (Counter-Terrorism Act 2008, 2008), mevcut TACT 2000'i destekleyen esaslar içermektedir. Yasa, polisin yetkilerini artırmakta ve terör suçundan şüpheli olanların, tutukluluk süresinin belirli koşullarda uzatılmasına izin vermektedir. Ayrıca, terör suçundan şüpheli olan bireylerin sorgulanması, terör suçlarının kovuşturulması ve terör suçlarından hüküm giymiş kişilere ikamet yerlerini ve durumlarındaki değişiklikleri bildirme, terörün finansmanı, kara para aklama konularında yeni hükümler getirmektedir.

Yasa ile Birleşik Krallık Ordusu personeli, istihbarat ve polis teşkilatı mensuplarının fotoğraflarının çekilmemesi, istihbarat servislerinin bilgi toplaması ve paylaşması konusunda yeni esaslar belirlenmiştir. Yasa; kontrole tabi kişilerden parmak izleri ve Deoksiribo nükleik asit (DNA) örnekleri almayı mümkün kılmakta ve terör soruşturmalarında bunların kullanılmasını sağlamakta, terör bağlantısı bulunan suçlardan hüküm giymiş suçlular için hapis cezasının artırılmasına imkân vermekte, polise hüküm giymiş teröristlerin izlenmesi ve yurt dışına çıkışlarının engellenmesi yetkisini vermekte; Silahlı Kuvvetler, istihbarat ve polis teşkilat mensupları hakkında bilgi toplanmasını ise suç kabul etmektedir (Counter-Terrorism Act 2008, 2008).

Terörizmin Önlenmesi ve Soruşturma Önlemleri Yasası 2011 (Terrorism Prevention and Investigation Measures Act 2011)

Terörizmin Önlenmesi ve Soruşturma Önlemleri Yasası (Terrorism Prevention and Investigation Measures Act 2011, 2011), 14 Aralık 2011 tarihinde onaylanmıştır. Yasa ile yabancı uyruklu olmalarından dolayı sınır dışı edilemeyen veya haklarında soruşturma yapılmayan, ancak terör tehdidi oluşturan kişilere odaklı; önleme ve soruşturma önlemleri sistemi tesisi amaçlanmaktadır.

Terörizmle Mücadele ve Güvenlik Yasası 2015 (Counter Terrorism and Security Act-CTSA 2015)

Terörizmle Mücadele ve Güvenlik Yasası 2015 (Counter-Terrorism and Security Act 2015, 2015), terörizmle mücadele için hükümler içeren temel yasalardan birisidir. Yasa içerdiği hükümler itibarıyla; Birleşik Krallık dışındaki terörizmle ilgili faaliyetlere katılmak amacıyla seyahat eden ve yurt dışında terör faaliyetlerine karıştığından şüphelenilen bireylerin, Birleşik Krallık'a dönüşlerini kontrol altına alabilmek maksadıyla;

pasaporta el konulması, girişe müsaade edilmemesi gibi tedbirleri kapsamaktadır.

Bunun yanında; internetten sözlü ve görüntülü belge gönderen veya bu verilere erişenin belirlenmesinin yanında, internet hizmeti sağlayıcılardan; herhangi bir zamanda belirli bir internet adresini kullanan kişinin veya cihazın tanımlamasını istemeye yetki veren esasları içermektedir.

CTSA 2015'in 36 ila 41. bölümleri, makamların ve yerel ortaklarının terörizme karşı savunmasız kişilere destek sağlama görevini ortaya koymakta, bireyin terörizmden korunabilmesi için terörizmi destekleyen ideolojiyle mücadele eden programların geliştirilmesini belirtmekte ve kurumlara görevler vermektedir. Bu görev "Kanal Programı" olarak adlandırılmaktadır. Böylece, insanların terörizme çekilmesinin önlenmesi amacıyla yapılan ve "Kanal Programı" olarak belirtilen çalışma yasal bir zemine oturtulmaktadır.

Yasa ile terör faaliyetleri için yararlı olabilecek bilgi edinme suçu; kalıcı bir kayıt oluşturmak için internet üzerinden terörizmle ilgili yazılı, sözlü ve görüntülü belgelerin indirilmesi, görüntülenmesi veya yayımlanması şeklinde güncellenmiştir. Bir bireyin erişmekte olduğu yazılı, sözlü ve görüntülü belgenin akademik çalışmalarda kullanım zorunluluğunun olması durumunda; belgenin içeriğinin terörizmle ilgili olması veya ne olduğunun bilinmemesinin bir suça neden olmaması amacıyla, Birleşik Krallık Üniversiteleri (Universities UK, 2020a) kuruluşu tarafından, Birleşik Krallık Üniversiteleri Hassas Araştırma Materyallerinin Güvenliğinin Gözetilmesi Rehberi (Oversight of Security-Sensitive Research Material in UK Universities: Guidance) (Universities UK, 2020b) yayımlanmıştır.

Söz konusu rehberde; güvenlik yönünden hassas olan yazılı, sözlü ve görüntülü belgelerin gizliliğinin sağlanması, depolanması ve dolaşımında güvenliğinin sağlanması ile ilgili sorumluluklar belirtilmektedir. Ayrıca, Birleşik Krallık üniversitelerinde güvenliğe duyarlı araştırmalarla ilgili yöntemlerin tespiti ve uygulanması, bunların kişisel bilgisayarlarda bulundurulmamaları ve üniversite tarafından özel olarak belirlenmiş üniversite sunucularında saklanmaları, terörizmle mücadele mevzuatı hükümlerine tabi olabilecek sitelere erişim ve indirmenin yasal risklerinin bilinmesi ve hassas belgelerin belirlenmesi, kullanılması için izlenecek yöntem ve alınması gereken tedbirler ifade edilmektedir.

Terörizmle Mücadele ve Sınır Güvenliği Yasası 2019 (Counter-Terrorism and Border Security Act 2019)

Terörizmle mücadelenin bir parçası olarak Terörizmle Mücadele ve Sınır Güvenliği Yasası 2019 (Counter-Terrorism and Border Security Act 2019, 2019a) 12 Şubat 2019'da kabul edilmiştir. Yasa ile esas olarak;

- Yasaklanmış bir örgütü destekleme suçu, başkalarını da söz konusu örgütü desteklemeye teşvik etmeyi de kapsayacak şekilde genişletilmektedir.
- Yasaklanmış bir örgütün üyesi veya destekçisi olduğuna dair makul şüphe bulunan bireyin görüntüsünün halka açık bir yerde kullanılması suç oluşturmaktadır. Söz konusu kişinin görüntüsünün internet üzerinden de kullanılması suç kapsamına alınmaktadır.
- Bilgi edinme suçu; internet üzerinden terörizmle ilgili yazılı, sözlü ve görüntülü belgelerin kayıt oluşturmak için indirilmesi de dâhil olmak üzere internet üzerinden aktarılmasını da kapsayacak şekilde güncellenmektedir. Bu şekilde erişilen belgenin terörizmle ilgili yazılı, sözlü ve görüntülü belge içerdiği ya da neden olduğu bilinmeden, gazetecilik ya da akademik araştırma amacıyla erişildiği gibi mazeretleri içerecek şekilde genişletilmektedir.
- Birleşik Krallık toprakları dışında ve terörizmle mücadele kapsamında belirlenen bir alana gitme veya burada kalma, yeni bir suç olarak tanımlanmaktadır.
- Yurt dışındaki bireylerin terör eylemlerini teşvik ettikleri veya yaptıkları için yargılanabilmelerini sağlamak amacıyla, yargı yetkisi genişletilmektedir. Böylece, yurt dışındaki bireylerin, bu suçları Birleşik Krallık'ta işlemiş gibi yargılanmaları sağlanmaktadır.
- Yönetim ve polisin; terörizme meyilli olan bireyleri, Kanal Programına yönlendirmesi sağlanmaktadır. Böylece Kanal Programı aracılığı ile terörizme meyilli olduğu tespit edilen bireylere radikalleşmeden uzaklaşmaları için uygun tavsiye ve destek verilmesi sağlanabilmektedir.
- Bireyi kara, hava ve deniz sınırında durdurma, sorgulama, arama ve gözetim alma yetkisi getirilmektedir (Counter-Terrorism and Border Security Act 2019, 2019b).

Irak ve Suriye'ye, 2014'ten bu yana seyahat eden çok sayıda insanın terör örgütlerine katılmakla kalmayıp, saldırı ve eylemlerde aktif rol aldıkları bilinmektedir. Yabancı terörist savaşçılar (YTS); Birleşik Krallık ve diğer ülkeler için önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Birleşik Krallık için YTS'lerin ülkeye girişlerinin engellenmesi ve/veya kontrolünün sağlanması, terör suçları nedeniyle yargılanmaları için sınır kontrolü ve yargılama yetkileri hususunda düzenlemeler yapıldığı yukarıda belirtilmiştir. Bu kapsamda, Birleşik Krallık Terörizmle Mücadele ve Sınır Güvenliği Yasası ile sınırlarda ulusal güvenliği tehdit eden konulara dâhil olup olmadıklarını belirlemek için bireyleri durdurma, sorgulama, arama ve gözaltına almak için yeni hükümler getirmektedir. Ancak, yasanın sınır güvenliği bölümünde yer verilen ve belirsiz bir şekilde tanımlanmış “düşmanca faaliyet” ile durdurma, sorgulama, arama ve gözaltına alma adımlarının temelinde bulunan “makul gerekçe” için belirli bir standart getirilmemiştir. “Makul gerekçe” muğlak bir tanımlama ile şüphe edilen bireyler alıkonabilmekte, cihazlarındaki özel bilgilere erişilebilmekte, parmak izi verileri ve DNA'ları alınabilmektedir (Stern, 2019).

Birleşik Krallık'ın AB'den Ayrılmasının Terörizmle Mücadelesi Düzenlemelerine Etkisi

Birleşik Krallık, 01 Ocak 2021 tarihi itibarıyla AB'den resmen ayrılmış ve Birleşik Krallık-AB Ticaret ve İş Birliği Anlaşması düzenlenmiştir (UK-EU Trade and Cooperation Agreement, 2020). Müzakereler sırasında AB ve Birleşik Krallık, Kuzey İrlanda ile İrlanda Cumhuriyeti arasındaki sınırdan geçen mallar üzerinde yeni kontroller yapılmayacağı konusunda Kuzey İrlanda Protokolü üzerinde anlaşma sağlanmasına rağmen, Protokol'ün 16. maddesi “...ticaretin bozulmasına neden olabilecek ciddi ekonomik, toplumsal veya çevresel zorluklara yol açılırsa, tek taraflı olarak AB veya Birleşik Krallık'a uygun güvenlik önlemlerini alabilme” imkânını vermektedir (New Protocol on Ireland/Northern, 2019). Bu kapsamda, Kuzey İrlanda sınır hattında gelecekte; gümrük kontrolü, geçişlerin kayıt altına alınması gibi uygulamaların başlatılması, Birleşik Krallık'ın Kuzey İrlanda'ya yönelik ekonomik tedbirler geliştirmesi İrlanda adasında gerilimin yeniden artmasına neden olabilir.

SONUÇ

Birleşik Krallık'ın, terörizmle mücadele geçmişinin yanı sıra yakın zamanda yasaları ile desteklediği ve uygulamaya koyduğu bir dizi terörizmle mücadele tedbirlerinden elde edilen deneyimler ve sonuçlar, diğer ülkeler için analiz edilecek kaynak sağlamaktadır.

Birleşik Krallık; güvenliğini sağlamak için geçici olarak yapmış olduğu EPA ve PTA yasal düzenlemelerinin hükümlerinden gerekli olanları da kapsayacak şekilde, TACT 2000 ile terörizmle mücadelenin yasal mevzuatını kalıcı hâle getirmiş ve bu süreçte yeni düzenlemeler yapmaya da devam etmiştir. Hukuksal olarak geliştirilen esaslar ile terörizmin yasal tanımının genişletilmesi, terörizmle mücadelenin meşruiyeti üzerine olumsuz söylemlerin önüne geçilmiş, belirli bir anlayış ortaya konarak bir tür devlet gücü oluşturulması sağlanmıştır.

Terörizmle mücadele kapsamında oluşturulan yasal düzenlemelerin, terörün etkisiz hale getirilmesi üzerine etkisini ortaya koyabilecek kesin değerlendirme yapma olanağı bulunmamaktadır. Terörizmle mücadelede başarının; teröristin öldürülmesi veya tutuklanması gibi basit tedbirlerle değerlendirilmemesi gerekir. Genel olarak amaçlarını gerçekleştirmek için şiddet uygulayanlar; yalnızca olabildiğince çok kişiyi öldürmeyi değil, aynı zamanda korku yaratmayı da hedeflerler. Öte yandan, söz konusu şiddete karşı korkuya dayanmayan politikalar üretmek devletin görevidir. Devletin uyguladığı politikanın başarısının ölçütü, terör şiddetinin azalmasının yanında, toplumun ve bireylerin güvenliğinin sağlanarak normal yaşantılarına devam edebilmeleridir.

Birleşik Krallık'ın demokrasi, hukukun üstünlüğü, ifade özgürlüğü, insan haklarına saygı, farklı inanç ve dinlere, topluluklara hoşgörü gibi değerlere saygı duyan toplum yapısından yararlanarak faaliyet gösteren terör örgütlerinin engellenmesinde, Birleşik Krallık'ın 2000 yılı öncesi hukuk mevzuatının büyük ölçüde başarısız olduğu sonucuna varılabilir (Makarenko, 2007, s. 39).

Birleşik Krallık; 11 Eylül 2001 saldırıları ve özellikle Londra'da 07 Temmuz 2005'te gerçekleştirilen terör saldırıları sonrasında yaptığı düzenlemelerle ile terörizmi önleme görevine toplumunu ortak ederek anaokulundan okullara, hatta hastanelere ve otobüs duraklarındaki posterlere dek halkına uyanık olmasını söyleyen, hayatın hemen hemen her yönünü kapsadığı bir terörizmle mücadele devletine dönüşmüştür (Norris, 2016). Hayatın her anında terörizmle mücadele kapsamında alınan tedbirlerle yaşamak, etkilerini hissetmek; devlet ile vatandaş arasındaki ilişkiyi derinden etkilediği aşikârdır.

Toplumun temelini oluşturan değerlerle çelişen ve değerleri etkisizleştirmeye çabalayan davranışları haklı çıkarmak için propaganda araçlarını kullanan DEAŞ, El Kaide ve diğer terör örgütleri interneti kullanarak yandaşlarını; hayalî, yalan, bölücü mesajlar ile sorunları istismar ederek toplum düzenini baltalamaları için teşvik etmektedir (CONTEST, 2018, s. 7). Bu nedenle, toplumun değerlerinin; demokrasi, hukukun üstünlüğü, ifade özgürlüğü, farklı inanç ve dinlere, topluluklara hoşgörü ile yaklaşarak ve her türlü aşırılığa karşı mücadele ederek korunabileceği unutulmamalıdır.

Birleşik Krallık'ın temel değerlerinden olan hukukun üstünlüğü, masumiyet karinesine bağlıdır. Ancak, terörizmle mücadele mevzuatı, hukukun üstünlüğünü etkili bir şekilde ortadan kaldıran ve ceza hukuku sistemi devreye girmeden önce cezai tedbirler uygulayan bir dizi idari önlemlere dayanmaktadır. Terörizme karşı kabul edilen yasaların hükümleri kapsamında; hiçbir zaman suçlanmayan veya herhangi bir suçla yargılanmayan yabancı terör suçu şüphelileri uzun tutukluluk cezasına çarptırılabilen, idareye son derece geniş yargı takdir yetkisi getirilmekte, aynı zamanda polise ve göç idare görevlilerine, durdurma ve arama gibi kapsamlı olduğu görünen müdahaleci yetkiler verilmektedir.

Demokrasilerde; tehditlere karşı koymak için gerekli yasal yetkilere sahip olunması ve bunların uygun ve orantılı kullanılması esas alınmalı, güvenlik ve temel özgürlükler arasında denge kurulmalıdır. Bu anlayışla, güvenliği sağlayarak istikrarın devamlılığı için başta güvenlik ve kolluk kuvvetleri ile istihbarat kurumları olmak üzere ilgili kurumların ihtiyaç duydukları yetkilere sahip olduklarından ve bu yetkilerin orantılı kullanıldığından emin olunmalıdır. Bu nedenle, mevcut gücün imkân ve kabiliyetlerinin orantılı ve gerekli olduğu kadar kullanıldığını denetleyen bağımsız gözetim ve denetim sistemi bulunmalıdır. Hukukun üstünlüğü, devlet ile vatandaşları arasındaki ilişkinin temel ilkesidir. Hoşgörü ve hukukun üstünlüğüne saygı gibi temel değerlerle desteklenen güvenli ve istikrarlı bir toplum yaşamı hedef olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Anti-Terrorism, crime and security act (2001). 25 Aralık 2020 tarihinde <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2001/24/contents> adresinden alınmıştır.
- Aydın, MK (2000). *Terör ve hukuk, 'Türkiye'de terörizm' bildiriler*, Ankara, 10-11 Mayıs 2000, 1. Baskı, s. 35-40, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Bozbayındır, AE (2017). “Yeni nesil terörle mücadele hukuku: İngiltere örneği”. 23 Aralık 2020 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/analiz-haber/yeni-nesil-terorle-mucadele-hukuku-ingiltere-ornegi/725727> adresinden alınmıştır.
- Chin, W. (2013). *Britain and the war on terror: Policy, strategy and operations*. 1st Ed., England, Ashgate Publishing Limited.
- Cities Jammed in Worldwide Protest of War in Iraq (2003). 10 Aralık 2020 tarihinde <https://edition.cnn.com/2003/US/02/15/sprj.iqr.protests.main/> adresinden alınmıştır.
- CONTEST (2018). *The United Kingdom's strategy for countering terrorism June 2018*, Cm 9608, UK, APS Group.
- Cornish, P. (2007). Domestic security, civil contingencies and resilience in the United Kingdom, Chatham House. 02 Eylül 2020 tarihinde <https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/public/Research/International%20Security/0607ukresilience.pdf> adresinden alınmıştır.
- Counter-Extremism Strategy (2015). *Counter-extremism strategy*. Home Office, Cm 9148, UK, Williams Lea Group.
- Counter-Terrorism Act (2008). 06 Aralık 2020 tarihinde <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2008/28/contents> adresinden alınmıştır.
- Counter-Terrorism Act (2008). 06 Aralık 2020 tarihinde <https://www.theguardian.com/commentisfree/libertycentral/2009/jan/19/counter-terrorism-act> adresinden alınmıştır.
- Counter-Terrorism and Security Act (2015). 26 Aralık 2020 tarihinde <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2015/6/notes/division/2> adresinden alınmıştır.
- Counter-Terrorism and Border Security Act (2019a). 13 Ocak 2020 tarihinde <https://www.gov.uk/government/collections/counter-terrorism-and-border-security-bill-2018> adresinden alınmıştır.
- Counter-Terrorism and Border Security Act (2019b). 08 Aralık 2020 tarihinde <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2019/3/contents/enacted> adresinden alınmıştır.

- Donohue, L. (2001). *Counter-terrorist law and emergency powers in the United Kingdom 1922-2000*. 1st Ed., Irish Academic Press.
- Donohue, L. (2008). *The cost of counterterrorism: Power, politics, and liberty*. 1st Ed., New York Cambridge University Press.
- Fisher, K.M. (2015). *Security, identity, and British counterterrorism policy*. 1st Ed., Hampshire, Macmillan Publishers Limited.
- Foley, F. (2013). *Countering terrorism in Britain and France*. 3rd Ed. New York, Cambridge University Press.
- Hewitt, S. (2011). *The British war on terror*. 3rd Ed., London, Continuum International Publishing Group.
- Hillsborough Castle Agreement (2010). 30 Kasım 2020 tarihinde <https://www.gov.uk/government/publications/hillsborough-castle-agreement> adresinden alınmıştır.
- Hoffman, B. (2014). The 7 July 2005 London bombings. In B. Hoffman ve F. Rinares (Ed.) *The Evolution Of The Global Terrorist Threat, From 9/11 to Osama bin Laden's Death*. 1st Ed., (192-223). New York, Columbia University Press.
- Inquiry Into Legislation Against Terrorism (1996). 23 Aralık 2020 tarihinde <https://publications.parliament.uk/pa/ld199900/ldselect/lddereg/57/5707.htm> adresinden alınmıştır.
- Jeffery, S. (2003). UK's biggest peace rally. 25 Aralık 2020 tarihinde <https://www.theguardian.com/uk/2003/feb/15/politics.politicalnews> adresinden alınmıştır.
- Jeffery, S. (2005). The rules of the game are changing. 25 Aralık 2020 tarihinde <https://www.theguardian.com/uk/2005/aug/05/july7.uksecurity5> adresinden alınmıştır.
- Keskin, S. (2011). Kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkına ilişkin anayasal değişiklikler. *Journal of Istanbul University Law Faculty*, 60 (1-2) , 49-61. 10 Kasım 2021 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhfm/issue/9081/113315> adresinden alınmıştır.
- Landman, T. (2007). The United Kingdom: The continuity of terror and counterterror. In A. Brysk ve G. Shafir (Ed.), *National Insecurity and Human Rights: Democracies Debate Counterterrorism*, 1st Ed., (75-91), Los Angeles, University of California Press.
- Landow, C. ve Sergie, MA (2020). *The Northern Ireland peace process*. Council on Foreign Relations. 30 Kasım 2020 tarihinde <https://www.cfr.org/backgrounder/northern-ireland-peace-process> adresinden alınmıştır.

- Lord Carlile of Berriew (2007). *Independent reviewer of terrorism legislation, the definition of terrorism: A report*. 23 Aralık 2020 tarihinde <https://www.gov.uk/government/publications/the-definition-of-terrorism-a-report-by-lord-carlile-of-berriew> adresinden alınmıştır.
- Makarenko, T. (2007). International terrorism and the UK. In Wilkinson Paul (Ed.) *Homeland Security In The UK: Future Preparedness for Terrorist Attack Since 9/11*, 1st Ed., (37-56). New York, Routledge.
- McGiverin, B. (2008). In the face of danger: A comparative analysis of the use of emergency powers in the United States and the United Kingdom in the 20th century. *Indiana International & Comparative Law Review*, Vol. 18, I:1, s. 233-275, 10 Ağustos 2020 tarihinde <https://mckinneylaw.iu.edu/iiclr/pdf/vol18p233.pdf> adresinden alınmıştır.
- National Security Strategy and Strategic Defence and Security Review 2015 (2015). *Chapter 3-The National Security Context*, Cm 9161, UK, Williams Lea Group.
- Neumann, PR ve Evans, R. (2014). Operation crevice in London. In B.Hoffman ve F. Rinares (Ed.), *The Evolution of the Global Terrorist Threat, From 9/11 to Osama Bin Laden's Death*, 1st Ed. (61-80). New York, Columbia University Press.
- New Protocol on Ireland/Northern (2019). 11 Kasım 2021 tarihinde <https://www.gov.uk/government/publications/new-protocol-on-irelandnorthern-ireland-and-political-declaration> adresinden alınmıştır.
- Norris, M. (2016) Fifteen years on from 9/11, how the UK bypassed justice to become a counter-terrorism state. 27 Aralık 2020 tarihinde <https://www.newstatesman.com/politics/uk/2016/09/fifteen-years-911-how-uk-bypassed-justice-become-counter-terrorism-state> adresinden alınmıştır.
- Northern Ireland Emergency Provisions Act (1973). 18 Nisan 2020 tarihinde <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1973/53> adresinden alınmıştır.
- Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act (1974). Part III general and miscellaneous, 9 supplemental provisions. 18 Nisan 2020 tarihinde <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1974/56/enacted?wrap=true> adresinden alınmıştır.
- Proscribed Terrorist Organisations (2021). 11 Kasım 2021 tarihinde <https://www.gov.uk/government/publications/proscribed-terror-groups-or-organisations--2/proscribed-terrorist-groups-or-organisations-accessible-version> adresinden alınmıştır.
- Reports and Statements by the Independent International Commission on Decommissioning (2011), 28 Kasım 2020 tarihinde <https://cain.ulster.ac.uk/events/peace/decommission/iicdreports.htm> adresinden alınmıştır.

- Russell, M. (2020). Northern Ireland after Brexit, 20 Aralık 2020 tarihinde [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/649416/EPRS_BRI\(2020\)649416_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/649416/EPRS_BRI(2020)649416_EN.pdf) adresinden alınmıştır.
- Scheuer, M. (2006). *Through our enemies' eyes*, 1st Ed., Washington, Potomac Books Inc.
- Search Results (2020a). 14 Haziran 2020 tarihinde <http://www.legislation.gov.uk/title/terrorism> adresinden alınmıştır.
- Search Results (2020b). 14 Haziran 2020 tarihinde <http://www.legislation.gov.uk/1974-2020?title=terrorist> adresinden alınmıştır.
- Security Situation in Northern Ireland (2019). 04 Aralık 2020 tarihinde <https://www.gov.uk/government/speeches/security-situation-in-northern-ireland> adresinden alınmıştır.
- Stern, Robbie (2019). New U.K. border security law: A frightening response to the skripal poisoning. 15 Aralık 2020 tarihinde <https://www.justsecurity.org/63305/new-u-k-border-security-law-a-frightening-response-to-the-skripal-poisoning/> adresinden alınmıştır.
- Terrorism Act (2000). 23 Kasım 2020 tarihinde <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11/contents> adresinden alınmıştır.
- Terrorism Act (2000). Port and border controls. 06 Haziran 2020 tarihinde <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11/schedule/7> adresinden alınmıştır.
- Terrorism Act (2006). 24 Aralık 2020 tarihinde <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/11/section/1> adresinden alınmıştır.
- Terrorism Prevention and Investigation Measures Act (2011). 24 Aralık 2020 tarihinde <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2011/23/contents/enacted> adresinden alınmıştır.
- The Belfast Agreement (1998). 24 Aralık 2020 tarihinde <https://www.gov.uk/government/publications/the-belfast-agreement> adresinden alınmıştır.
- Threat Levels (2020). 28 Aralık 2020 tarihinde <https://www.mi5.gov.uk/threat-levels> adresinden alınmıştır.
- Türkiye Barolar Birliği (2006). *Türkiye ve terörizm raporu*. Ankara, Şen Matbaa.
- UK-EU Trade and Cooperation Agreement (2020). 18 Ocak 2021 tarihinde https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/957694/TCA_SUMMARY_PDF_V1.pdf adresinden alınmıştır.

Universities UK (2020a). 26 Aralık 2020 tarihinde <https://www.universitiesuk.ac.uk/about/Pages/about-us.aspx> adresinden alınmıştır.

Universities UK (2020b). *Oversight of security-sensitive research material in UK universities: guidance*. 26 Aralık 2020 tarihinde <https://www.universitiesuk.ac.uk/policy-and-analysis/reports/Pages/security-sensitive-research-material-UK-universities-guidance.aspx#:~:text=The%20guidance%20recommends%20that%3A&text=Security%2Dsensitive%20research%20material%20should,not%20be%20transmitted%20or%20exchanged> adresinden alınmıştır.

Wilkinson, Paul (1974). *Political terrorism*. 1st Ed., London, the Macmillan Press Ltd.

EKLER**Ek-A: Birleşik Krallık Tarafından Yasaklanan Terör Örgütlerinin Listesi**

Terör Örgütü	Merkezi	Hedefi	Tarih
Ansar Bayt al-Maqdis-ABM	Mısır	Şeriat hukukunu uygulamak. El Kaide bağlantılıdır.	Nisan 2014
Ansaroul Islam	Burkina Faso, Mali	Şeriat hukukunu uygulamak.	Mart 2019
Ansarul Muslimina Fi Biladis Sudan (Siyah Afrika'daki Müslümanların Korunması için Öncü)	Nijerya	Şeriat hukukunu uygulamak. El Kaide bağlantılıdır.	Kasım 2012
Silahlı İslam Grubu (Armed Islamic Group)	Cezayir	İslam hukuku ile yönetilen devlet kurmak.	Mart 2001
Asbat Al-Ansar	Lübnan	İslam hukukunun aşırılık yanlısı yorumunu yapmaktadır.	Kasım 2002
Atomwaffen Division (AWD), Ulusal Sosyalist Düzen (National Socialist Order-NSO) olarak da bilinmektedir.	ABD merkezli	Beyazların üstün olduğunu savunmaktadır. Faşist, beyaz bir etno-devlet yaratmak için şiddet kullanımını savunmaktadır.	Nisan 2021
Babbar Khalsa (Birleşik Krallık)	Hindistan	Pencap'ta Khalistan adıyla bağımsız bir devlet kurmayı amaçlayan bir Sih hareketidir.	Mart 2001
Bask Vatan ve Özgürlük [Basque Homeland and Liberty (Euskadi ta Askatasuna) (ETA)]	İspanya	İspanya ve Fransa'nın Bask bölgelerini içeren bağımsız bir devlet kurmak.	Mart 2001
Belucistan Kurtuluş Ordusu (Baluchistan Liberation Army-BLA)	Pakistan, Afganistan, İran	Pakistan, Afganistan ve İran'ın Balucistan bölgelerini kapsayan bağımsız bir devlet kurmak.	Temmuz 2006
Boko Haram (Jama'atu Ahli Sunna Lidda Awati Wal Cihad) (BH)	Nijerya	İslam hukuku ile yönetilen devlet kurmak.	Temmuz 2013
Mısır İslami Cihad (Egyptian Islamic Jihad-EIJ)	Mısır	İslam hukuku ile yönetilen devlet kurmak. El Kaide bağlantılıdır.	Mart 2001
Feuerkrieg Division-FKD	Kuzey Amerika, Avrupa	Beyazların üstünlüğünü savunmaktadır.	Temmuz 2020
Global Islamic Media Front (GIMF) Ansarullah Bangla Team (ABT) ve Ansar-al Islam olarak da bilinmektedir.		El Kaide ve diğer aşırılık yanlısı gruplarla ilişkili dini istismar eden örgüttür.	Temmuz 2016
Groupe Islamique Combattant Marocain (GICM)	Fas	Fas monarşisinin yerini alacak bir hilafet sistemini kurmak.	Ekim 2005

Hamis İzz al-Din al-Qassem Brigades		İsrail'in Filistin'deki işgalini sona erdirmek ve İslam hukuku ile yönetilen devlet kurmak.	Mart 2001
Harakat-ul-Cihad-ul-Islami (HUJI)	Keşmir/ Hindistan	Keşmir'in Pakistan'a katılmasını sağlamak.	Ekim 2005
Harakat-ul-Cihad-ul-Islami (Bangladeş) (HUJI-B) Harakat-ul-Mujahideen/Alami (HuM/A) and Jundallah	Bangladeş Keşmir/ Hindistan	Bangladeş'te Afganistan'daki Taliban benzeri rejim oluşturmak. Keşmir'in Pakistan'a katılmasını sağlamak. Halifelik kurmak.	Ekim 2005
Harakat Mujahideen (HM)	Keşmir/ Hindistan	Keşmir'in bağımsızlığını sağlamak. El Kaide ile irtibatlıdır.	Mart 2001
Haqqani Network (HQN)	Afganistan	Şeriat hukukunu uygulamak. Taliban ile uyumludur. İslami Cihat Birliği (ICU) ve El Kaide ile irtibatlıdır.	Mart 2015
Hasam. Harakat Sawa'd Mısır, Harakat Hasım ve Hasım gruplarını da kapsamaktadır.	Mısır	Şeriat hukukunu uygulamak.	Kasım 2017
Hizbullah (Allah'ın Partisi) Hizbullah (Party of God)	Lübnan	İsrail'den Filistin topraklarını ve Kudüs'ü kurtarmak.	Mart 2019
İmarat Kavkaz (İK) veya Kafkasya Emirliği (Caucasus Emirate)	Rusya	Kuzey Kafkasya'da Şeriat hukukuna dayalı devlet kurmak.	Aralık 2013
Hint Mücahidleri (Indian Mujahideen-İM)	Hindistan	İslam hukuku ile yönetilen devlet kurmak.	Temmuz 2012
Aden İslam Ordusu (Islamic Army of Aden-İAA)	Yemen	Yemen'de İslam hukuku ile yönetilen devlet kurmak.	Mart 2001
İslami Cihad Birliği (Islamic Jihad Union-IJU)	Özbekistan	Özbek rejimini ortadan kaldırmak ve İslam hukuku ile yönetilen devlet kurmak.	Temmuz 2005
Özbekistan İslam Hareketi (Islamic Movement of Uzbekistan-İMU)	Özbekistan	Özbekistan'da Taliban benzeri İslam hukuku ile yönetilen devlet kurmak.	Kasım 2002
İrak ve Şam'daki İslam Devleti (İŞİD), Dawlat al-'İraq al-Islamiyya, İrak İslam Devleti (İSİ), İrak ve Suriye İslam Devleti (İSİS), ve Dawlat al İslamiya fi Irak wa al Sham (DAİŞ / DAEŞ) olarak da bilinir.)	Suriye, Irak	Şeriat hukukuna dayalı devlet kurmak.	Haziran 2014
Jaish e Mohammed (JeM) ve Khuddam ul-Islam (Kul)	Keşmir/ Hindistan	Keşmir'in bağımsızlığını sağlamak.	JeM: Mart 2001 Kul: Ekim 2005

Jamaah Anshorut Daulah	Endonezya	DAEŞ ile irtibatı bulunmaktadır.	Temmuz 2016
Jamaat Nusrat al-Islam Wal-Muslimin (JNIM) Aşağıdaki adlarla da bilinir. Jamaat Nusrat al-Islam Wal-Muslimin (JNIM), Nusrat al-Islam, Nusrat al-Islam wal Muslimeen (NIM), including Ansar alDine (AAD), Macina Liberation Front (MLF), al-Murabitun, al-Qa'ida in the Maghreb and azZallaqa	Mali	Kuzey ve orta Mali'de Şeriat hukukuna uygun yönetim kurmak. El Kaide ile irtibatlıdır.	Mart 2019
Jamaat ul-Ahrar (JuA)	Pakistan	Pakistan'da İslam hukukuna dayalı devlet kurmak ve küresel cihatı Hindistan'a yaymak.	Mart 2015
Jamaat-ul Mücahid Bangladeş (JMB)	Bangladeş		Temmuz 2007
Jamaat Ul-Furquan (JuF)	Keşmir/ Hindistan	Keşmir ile Pakistan'ın birleşmesi, Pakistan'da İslam hukukuna dayalı devlet kurmak, Hindistan ve ABD'nin ortadan kaldırılmasıdır.	Temmuz 2005
İslam Halifeliği Ordusu (Jaysh al Khalifatu Islamiya-JKI)	Suriye	Ağırlıklı olarak Çeçen savaşçılarından oluşmaktadır.	Kasım 2014
Jeemah Islamiyah (JI)		Singapur, Malezya, Endonezya ve Güney Filipinler'de birleşik bir İslam devletinin kurulmasıdır.	Kasım 2002
Aksa Askerleri (Jund al Aksa-JAA)	Suriye	Yabancı savaşçılarından oluşmaktadır. Suriye Yönetiminin yıkılmasıdır. Grup öncelikle İdlib ve Hama'da faaliyet göstermektedir.	Ocak 2015
Halifenin Askerleri (Jund al Khalifa-Cezayir-JaK-A)	Suriye	Irak ve Suriye İslam Devleti'ne bağlıdır.	Ocak 2015
Ajnad al-sham ve Junud ar-Rahman al Muhajireen olarak da bilinen Kateeba al-Kawthar (KaK)	Suriye	Suriye'de İslam hukukuna dayalı devlet kurmak.	Haziran 2014
Lashkar e Tayyaba-LT	Pakistan	Keşmir'in bağımsızlığını kazanması ve İslam hukukuna dayalı devlet kurmak.	Mart 2001
Tamil Eelam'ın Kurtuluş Kaplanları (Liberation Tigers of Tamil Eelam-LTTE)	Sri Lanka	Sri Lanka'nın kuzeyinde ve doğusunda ayrı bir Tamil devleti kurmak.	Mart 2001
Liwa al-Thawra	Mısır	Mısır Yönetiminin devrilmesidir.	Aralık 2017

Ansar al-Sharia UK olarak da bilinen Minbar Ansar Deen.	Birleşik Krallık	Birleşik Krallık'ta terörizmi teşvik eden bir Selefiler grubudur. Libya'da katı Şeriat hukukunun uygulanmasını savunan Ansar al-Sharia grubu ile irtibatlıdır.	Temmuz 2013
Doğu Endonezya Mücahidleri (Mücahid Endonezya Timur-MIT)	Endonezya	DAEŞ ile irtibatlıdır.	Temmuz 2016
Ulusal Hareket (National Action)	Birleşik Krallık	İrkçı bir Neo-Nazi grubudur. Grup; ırkçı, Yahudi aleyhtarı ve homofobiktir. İdeolojisi, Birleşik Krallık'ın bir "ırk savaşı" göreceği fikrini destekler. Demokrasiyi reddeder ve etnik azınlıklara yönelik şiddeti dolaylı olarak destekler.	Aralık 2016
Filistin İslami Cihad-Shaqaqi (Palestinian Islamic Jihad-Shaqaqi-PIJ)		Filistin'deki İsrail işgalini sonlandırmak ve İslam hukukuna dayalı devlet kurmak.	Mart 2001
Kürdistan İşçi Partisi (Partiya Karkeren Kürdistanı-PKK) veya (Kurdistan Worker's Party) PKK/KADEK/KONTRA-GEL 2006 yılında "Teyre Azadiye Kürdistan (TAK)"'ı yasaklanmış, daha sonra Şubat 2020'de "Teyre Azadiye Kürdistan" (TAK) ve "Hezen Parastina Jel (HPG)" nin PKK'nın organları olduğu belirtildi.	Türkiye	Türkiye'nin güneydoğusunda bağımsız bir Kürt devleti kurmak.	Mart 2001
Filistin Kurtuluş Halk Cephesi, Genel Komutanlık [Popular Front for the Liberation of Palestine-General Command (PFLP-GC)]	Suriye	Suriye olayında Suriye Yönetimini, Hizbullah ve İran'ı desteklemektedir.	Haziran 2014
Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi [Revolutionary Peoples' Liberation Party - Front (DHKP-C)] Değişik Adları: "Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi / Revolutionary People's Liberation Party-Front (DHKP-C)", "Devrimci Halk Kurtuluş Cephesi / Revolutionary People's Liberation Front (DHKC)", "Devrimci Halk Kurtuluş Partisi Revolutionary / People's Liberation Party (DHKP)", "Devrimci Halk Kurtuluş Cephesi/Silahlı Propagandası Birlikleri / Revolutionary People's Liberation Front/Armed Propaganda Units (DHKC/SPB)"	Türkiye	Türkiye'de Marksist-Leninist bir rejim kurmak.	Mart 2001

Çağrı ve Mücadele Selefi Grubu [Salafist Group for Call and Combat (Groupe Salafiste pour la Predication et le Combat) (GSPC)]	Cezayir	Cezayir'de İslami bir devlet kurmak.	Mart 2001
Saved Sect or Saviour Sect	Birleşik Krallık	İslami Halifelik kurmak.	Temmuz 2006
Sipah-e Sahaba Pakistan (SSP) (Aka Millat-e İslami Pakistan (MIP)) Lashkar-e Jhangvi (LeJ)	Pakistan	Pakistan'ı Şeriat hukukunun uygulandığı devlete dönüştürmektir.	Mart 2003 Mart 2001
Sonnenkrieg Division-SKD	Birleşik Krallık	Beyazların üstünlüğünü savunur. 'National Action' grubu ile irtibatlıdır.	Şubat 2020
Tehrik Nefaz-e Shari'at Muhammadi (TNSM)	Afganistan	El Kaide ve Taliban ile irtibatlıdır.	Temmuz 2007
Tehrik-e Taliban Pakistan (TTP)	Afganistan Pakistan	Şeriatın uygulanması, Pakistan Ordusuna karşı direniş ve NATO güçlerinin Afganistan'dan çıkarılması.	Ocak 2011
The Base	Ağırlıklı olarak ABD merkezli	Beyaz üstünlüğünü savunur. Nisan 2021'de Birleşik Krallık tarafından yasaklanan Atomwaffen Division gibi diğer uluslararası Nasyonal Sosyalist gruplarla ve bireylerle bağlantılara sahiptir.	Temmuz 2021
Türkistan İslam Partisi (Türkistan Islamic Party-TIP) Aşağıdaki adlarla da bilinir. Doğu Türkistan İslam Partisi (East Turkestan Islamic Party-ETIP), Doğu Türkistan İslami Hareket (East Turkestan Islamic Movement-ETIM) ve Hizb al-İslami al-Turkistani (HAAT)	Pakistan'ın Federal Yönetilen Kabile Bölgesi (FATA)'nde yerleşiktir.	Kuzeybatı Çin'in Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde, Doğu Türkistan adında bağımsız bir halifelik kurmak. Çin, Orta ve Güney Asya ve Suriye'de faaliyet göstermektedir.	Temmuz 2016
Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi (THKP-C) Aşağıdaki adlarla da bilinir. Halkların Kurtuluş Partisi / Türkiye Cephesi (Peoples' Liberation Party/Front of Turkey), THKP-C Acilciler ve Acilciler	Türkiye	Suriye'de Esad yanlısı olarak faaliyet göstermektedir.	Haziran 2014

Ek-B: Kuzey İrlanda ile İlişkili ve Terörizm ile Bağlantılı Yasaklı Gruplar

Continuity Army Council
Cumann na mBan
Fianna na hEireann
Irish National Liberation Army
Irish People's Liberation Organisation
Irish Republican Army
Loyalist Volunteer Force
Orange Volunteers
Red Hand Commando
Red Hand Defenders
Saor Eire
Ulster Defence Association
Ulster Freedom Fighters
Ulster Volunteer Force

EXTENDED SUMMARY

The Consequences of Legal Regulations in the United Kingdom's Counter-Terrorism

Introduction

As terrorism is one of the threats against the security of the states, they may adopt different strategies and methods for counter-terrorism by taking the capabilities of the law enforcement forces as well as the social, economic, cultural, geographical, educational factors into consideration. Experiences resulting from different practices of states provide a valuable source. In this context, apart from its counter-terrorism experience, The United Kingdom has become a valuable source that can be made use of with its range of measures that are supported by legal regulations.

The UK's Counter-Terrorism Process Before the September 11, 2001 Attacks

Focusing on the problems posed by Northern Ireland, the United Kingdom had neglected the threat that international terrorism posed before the September 11, 2001 attacks as there had been no such kind of terrorist attack in Britain. The broader definition of terrorism with the Terrorism Act 2000 (TACT 2000) has provided the United Kingdom to take necessary counter-terrorism measures regarding both domestic and international.

UK's Regulations against Terrorism after the Attacks of September 11, 2001

After the September 11, 2001, and July 7, 2005, terrorist attacks, the United Kingdom made new arrangements in its various ministries and institutions within their duties related to countering terrorism to have them work in closer cooperation and coordination and for the effective implementation of the measures. Moreover, different types of terrorism such as extreme right-wing terrorism, irredentist terrorism in Northern Ireland, and those exploiting religion are considered to be posing threat to the United Kingdom.

The primary concern of states is to ensure physical and material security and to maintain stability. Therefore, in the environment of fear and insecurity caused by terrorism, anti-terrorism legislation constituted a basis for the freedoms can be easily arranged in Western societies. The United Kingdom has arranged 377 legal regulations related to terrorism from PTA's going into effect in 1974 to May 2020. In addition, it was determined

that 39 legal regulations were made against terrorists between 1974 and 2020.

The Impact of the UK's leaving the EU on the Counter-Terrorism Regulations

The United Kingdom officially left the EU as of January 01, 2021, and regulated economic areas such as trade, transportation, fishing, security and border crossings, law enforcement, and judicial cooperation via the UK-EU Trade and Cooperation Agreement. In addition to the initiation of practice such as customs control and registration of crossings in the future on the border between Northern Ireland and the United Kingdom, economic measures were taken against Northern Ireland. These may cause tensions to rise again in Ireland. Moreover, it is seen that the Irish Nationalists, who sees the Belfast Agreement as a threat against the security and the peace of Ireland, will continue their activities. The continued existence of armed organizations means that they will continue to pose a potential threat to security.

Conclusions

The United Kingdom, with the recent counter-terrorism measures that have been implemented and supported by the law along with its counter-terrorism experience, provides an important source of material for thinking about how identity, security, and stability are interrelated.

The United Kingdom made the legal regulations of counter-terrorism permanent and has proceeded to make new regulations. The broadening of the definition of terrorism based on legal principles has prevented the negative rhetoric on the legitimacy of counter-terrorism and provided a kind of state power via creating a common understanding. With the regulations it has made, the United Kingdom has turned into a counter-terrorism state that covers almost every aspect of life and includes its society in the task of preventing terrorism, tells its people to be vigilant with posters in kindergartens, schools, hospitals, and bus stops. To live with the counter-terrorism measures in every moment of life and to feel its effects has deeply affected the relationship between the state and the citizen.

In democracies, a balance should be struck between security and fundamental freedoms, and it should be based on having the necessary legal powers to counter threats and their proper and proportionate use. The rule of law is the fundamental principle of the relationship between the state and its citizens. A democratic, safe, and stable social life supported by fundamental values such as tolerance and respect for the rule of law should be the goal.